

Prognose: Økonomisk afmatning fra et historisk stærkt udgangspunkt

Den nuværende afmatning forventes at fortsætte i store dele af økonomien i 2024. Det betyder, at beskæftigelsen forventes at falde både i år og næste år. Den samlede økonomi styrkes dog af en stærk medicinalindustri og genåbningen af Tyra-feltet i Nordsøen. Inflationens niveau omkring de to procent, som er ECB's målsætning, forventes at være under kontrol i år og næste år. Det kan medføre rentenedsættelser, der har potentiale til at give økonomien et rygstød.

Kontakt

Cheføkonom

Sofie Holme Andersen

📞 61 27 58 24

✉️ sha@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

PROGNOSE

Udarbejdet af

Sofie Holme Andersen
Cheføkonom

Sebastian Schwartz
Stud.polit.

Frederik Olsen
Analytiker

Kristoffer Lind Glavind
(på barsel)
Senioranalytiker

Hovedkonklusioner

- Store dele af økonomien er blevet ramt af afmatning. BNP forventes at stige med blot 1,3 pct. i 2024 og 1,6 pct. i 2025.
- Afmatningen vil også ramme beskæftigelsen, der ventes at falde med 15.500 personer i 2024 og 5.500 personer i 2025. Det er lavere end tidligere forventet som følge af et stærkere arbejdsmarked i 2023.
- Den faldende beskæftigelse ventes at øge bruttoledigheden, der forventes at stige til knap 105.000 fuldtidspersoner ved udgangen af 2025, mens langtidsledigheden ventes at stige til 20.000 fuldtidspersoner på samme tidspunkt.
- Inflationen er ved at være under kontrol og forventes at blive 2,0 pct. i 2024 og 2,1 pct. i 2025.
- Aktiviteten i økonomien og beskæftigelsen er gået fra hinanden de seneste år. Det skyldes hovedsageligt medicinalindustrien, hvor aktiviteten er steget mere end beskæftigelsen. Dertil kommer forsyningssektoren, hvor aktiviteten er faldet meget mere end beskæftigelsen.
- Samlet er aktiviteten i den private sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningssektoren steget omtrent lige så meget som beskæftigelsen siden 2018. Det står i kontrast til hele den private sektor og den private sektor ekskl. medicinalindustrien.

Resume: Inflationen er under kontrol, men arbejdsmarkedet skal normaliseres

Danmark befinder sig i en teknisk recession. Det indebærer, at aktiviteten har været faldende to kvartaler i træk. Under normale omstændigheder ville det også indebære fald i beskæftigelsen. Men beskæftigelsen er steget betydeligt i 2023. Billedet mudres både af en medicinalindustri, der buldrer derudaf, men i ujævnt tempo, og en forsyningssektor, der er blevet hårdt ramt af stigende energipriser. Sidstnævnte gav meget høj inflation i 2022, som kom under kontrol i løbet af 2023.

De forskellige dele af økonomien kører i forskellige tempi, og mens de fleste dele af økonomien forventes at få en blød landing efter inflations- og rentechok, buldrer medicinalindustrien videre og trækker den samlede økonomi op.

TABEL 1

Prognosens hovedtal

Tabellen viser den faktiske udvikling samt skøn i udvalgte hovedtal. De grå år er prognoseår, da der pt. kun er data til og med 3. kvartal 2023.

	2022	2023	2024	2025
BNP-vækst (procent)	2,7	0,8	1,3	1,6
Ændring i forbrugerprisindekset (procent)	7,7	3,3	2,0	2,1
Ændring i beskæftigelsen (1.000 personer)	116,0	38,4	-15,4	-5,4
Ændring i privat beskæftigelse (1.000 personer)	104,3	30,3	-18,4	-6,4
Ændring i bruttoledigheden (1.000 personer)	-30,3	7,8	10,5	7,9

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

En blød landing for det meste af økonomien

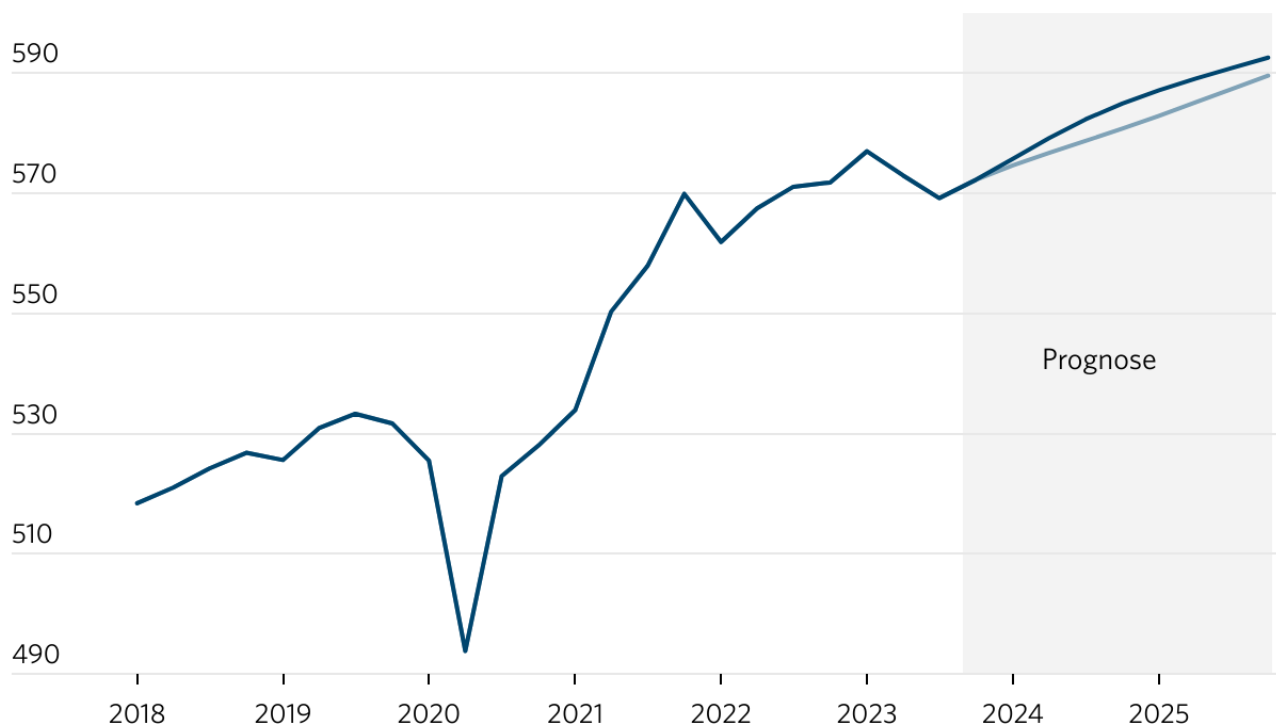
Vi forventer, at væksten i BNP bliver 1,3 pct. i 2024 og 1,6 pct. i 2025. Det er i høj grad en konsekvens af medicinalindustriens vækst og af genåbningen af Tyrafeltet. Vi forventer, at genåbningen af Tyra vil give et vækstbidrag på omkring 0,5 procentpoint i 2024 og 0,1 procentpoint i 2025. Dertil kommer, at medicinalindustrien gennem det seneste år har drevet hele væksten i økonomien. Det forventes, at medicinalindustrien fortsat vil vokse de kommende år, mens den øvrige økonomi (ekskl. Tyra) vil have meget lav vækst igennem 2024.

FIGUR 1

Genåbningen af Tyrafeltet øger den forventede vækst i BNP i 2024 og 2025

Figuren viser den historiske og forventede udvikling i BNP fra 1. kvartal 2018 frem til og med 4. kv. 2025 med og uden vækstbidraget fra genåbningen af gasfeltet Tyra.

— BNP (inkl. Tyrafeltet) — BNP (ekskl. Tyrafeltet)

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

I 2025 forventes væksten at tage til i de øvrige brancher, da økonomien forventes at være landet i en mere neutral konjunktursituation.

Mens dansk økonomi generelt har været i en højkonjunktur i de senere år, har der også været tilbageslag i forskellige dele af økonomien. Den høje inflation ramte husholdningernes købekraft, hvilket særligt gik udover deres forbrug af varer. Dermed blev detailhandlen ramt. De stigende renter ramte boligmarkedet med faldende priser og salg til følge (inden en modsatrettet effekt af ændrede boligskatte ramte i slutningen af 2023). Dermed blev byggesektoren ramt. Det gjorde den også mere direkte, da færre ville investere i nye byggerier og nye anlæg, fordi det var blevet dyrere at finansiere. Ligeledes blev andre investeringer ramt af de højere renter.

De to kvartaler med faldende vækst i 2023 defineres som en teknisk recession. Det kan således se ud som om, at de stigende renter har indhentet den danske økonomi, der indtil da kunne spurte fra dem. Inflationen er kommet under kontrol og forventes at blive normaliseret omkring de to procent senere i 2024. Renterne er derimod afhængige af normalisering af inflationen i euroområdet, hvor inflationen endnu ikke er helt nede omkring målet. Det kan betyde, at renterne vil forblive høje. Renterne virker dog med en vis forsinkelse, hvilket kan betyde, at vi endnu ikke har set den fulde effekt af stigningerne. Derfor kan inflationen falde yderligere, og det kan medføre rentenedsættelser i løbet af 2024. Det vil i så fald give økonomien et lille ekstra rygstød, når ændringerne slår igennem engang i 2025.

Samlet set ser økonomien ud til at være blevet ramt af de højere renter og har i andet halvår af 2023 været på vej ned – men det dækker over store forskelle i forskellige dele af økonomien.

Aktivitet og beskæftigelse er gået fra hinanden

Under normale omstændigheder følges aktiviteten i økonomien, målt ved bruttoværditilvæksten BVT eller bruttonationalproduktet BNP, og beskæftigelsen nogenlunde ad. Når der skal produceres mere, skal der for det meste bruges flere beskæftigede. Skal produktionen nedskaleres, medfører det ofte ledige hænder. Intet ved coronakrisen var normalt, og det undrer derfor ikke, at denne sammenhæng var udfordret under corona.

Figur 2 viser, at BNP er steget mere end beskæftigelsen siden coronakrisen. Siden 2018 er det blevet til knap 1,3 procentpoint mere. Det skyldes i høj grad medicinalindustrien. Medicinalindustrien har oplevet en meget betydelig fremgang i 2020'erne, hvilket har bidraget voldsomt til væksten i BNP. Medicinalindustrien udgør dog en meget lille andel af beskæftigelsen, og vækst i medicinalindustrien medfører derfor en større vækst i BVT end i beskæftigelsen, og dermed et spænd mellem BNP og beskæftigelse.

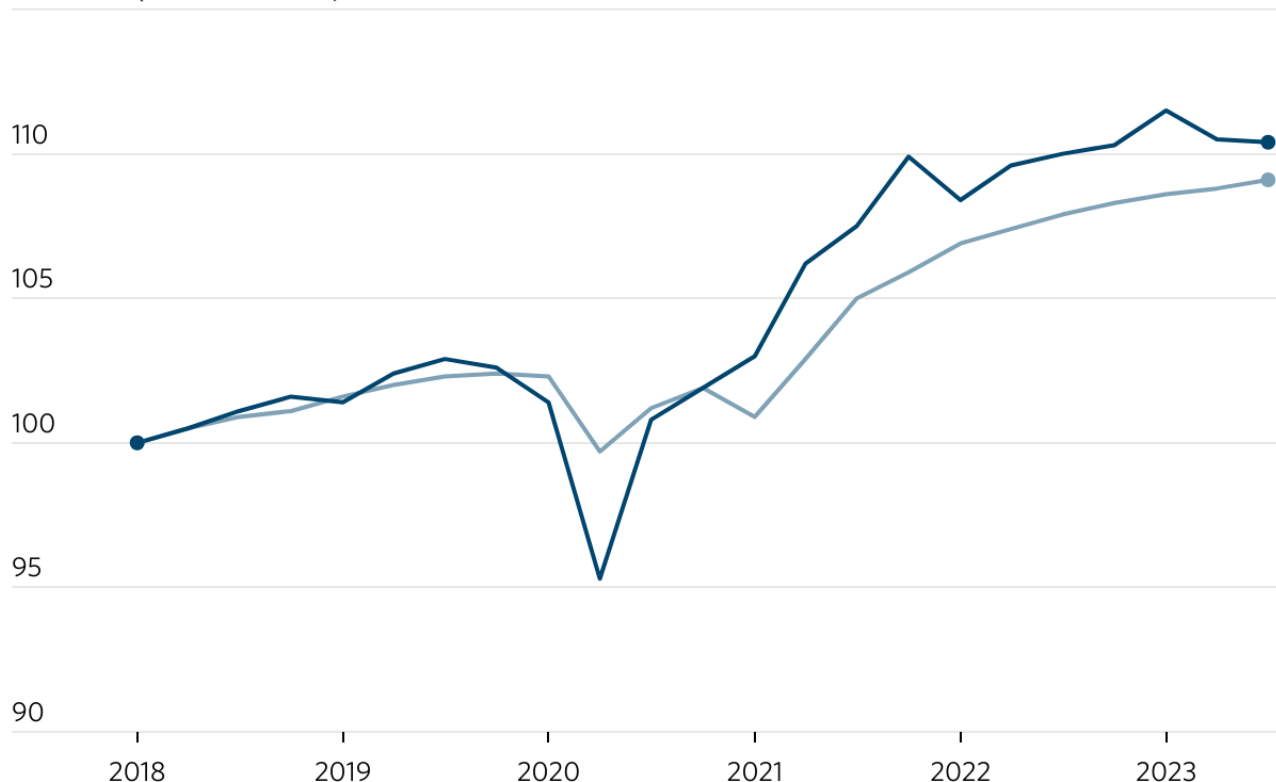
FIGUR 2

BNP er vokset hurtigere end beskæftigelsen siden corona

Figuren viser udviklingen i BNP og beskæftigelsen (som indeks) fra 1. kvartal 2018 til 3. kvartal 2023.

— BNP — Beskæftigelse

115 Indeks (1. kv. 2018=100)

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

Det kan derfor være interessant at se, hvad der foregår i den private sektor, når man ser bort fra medicinalindustrien.

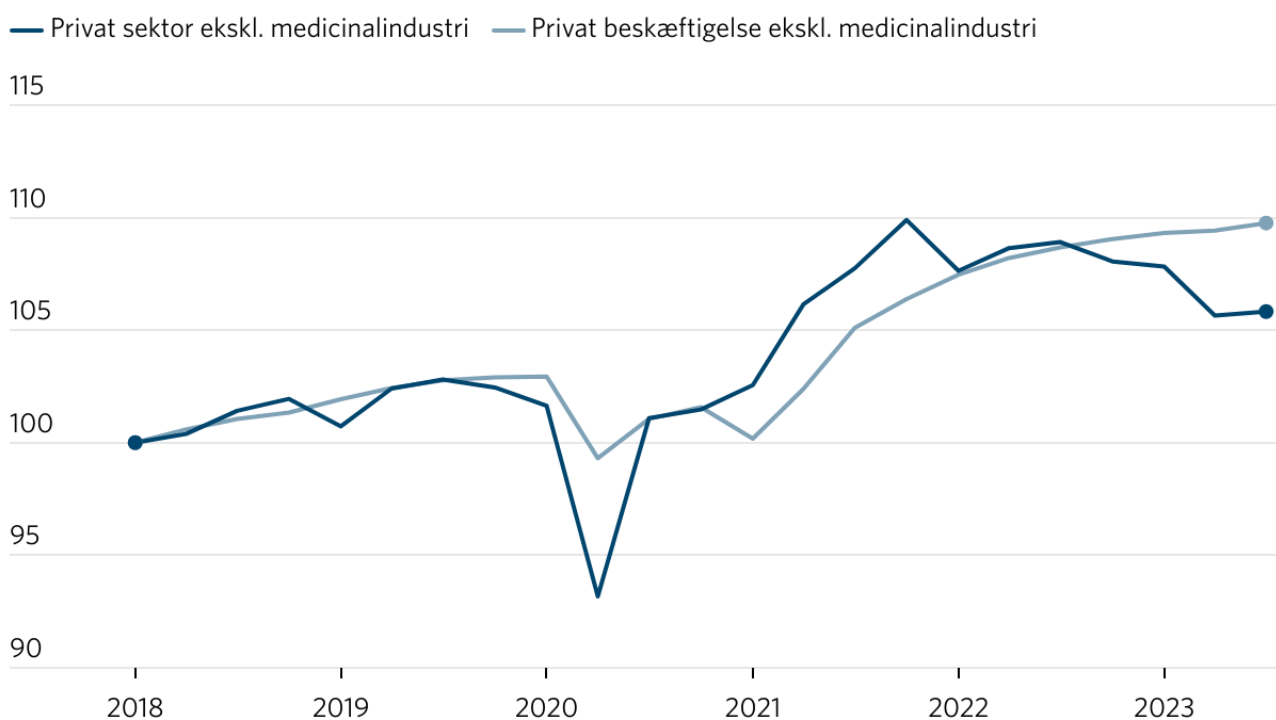
Figur 3 viser, at beskæftigelsen er steget hurtigere i den private sektor ekskl. medicinalindustrien end BVT. Faktisk er beskæftigelsen steget i alle kvartaler siden 1. kvartal 2021, på trods af at aktiviteten i den private sektor ekskl. medicinalindustrien målt ved BVT har været omtrent stillestående, endda svagt faldende, siden slutningen af 2021. Det er en del af paradokset omkring dansk økonomi i disse år, at beskæftigelsen har kunnet blive ved med at stige på trods af, at økonomien ekskl. medicinalindustrien har haft faldende aktivitet siden midten af 2022.¹

Bemærk, at BNP kun opgøres for hele økonomien, mens BVT opgøres for de enkelte brancher, og derfor er det relevante mål her. Der har ikke været betydelige forskelle mellem udviklingen i BNP og BVT opgjort for hele økonomien.

FIGUR 3

Beskæftigelsen vokser hurtigere end BVT i den private sektor ekskl. medicinalindustri

Figuren viser udviklingen i bruttoværditilvæksten og beskæftigelsen i den private sektor eksklusiv medicinalindustrien fra 1. kvartal 2018 til 3. kvartal 2023.

Anm.: Det bemærkes, at data bygger på et særudtræk fra Danmarks Statistik, som der er mere usikkerhed på end de normale udgivelser.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

Sådan har vi gjort: Privat sektor BVT ekskl. medicinalindustrien på kvartaler

For at beregne den private sektors BVT ekskl. medicinalindustrien skal man bruge nationalregnskabet samt tal for medicinalindustriens BVT i både faste og løbende priser. På årlige data fås dette via særudtræk fra Danmarks Statistik, der er behæftet med mere usikkerhed end de offentliggjorte nationalregnskabstal. Men der findes ikke kvartalsvise data for medicinalindustriens BVT.

DØRS har i deres efterårsrapport lavet et bud på et kvartalsvist BVT for medicinalindustrien. Samme metode er brugt her. Det tager udgangspunkt i, at summen over de kvartaler, der udgør et år, skal svare til det årsniveau, der findes i særudtrækket fra Danmarks Statistik. For at finde fordelingen over året bruges industriens produktionsindeks til at fordele den samlede industris BVT mellem medicinalindustrien og resten af industribrancherne.

Dernæst kan BVT for den private sektor sammenkædendes ved hjælp af nationalregnskabets metoder for, hvordan man sammenkæder kvartalstal. Der er ændret i BVT-deflatoren for medicinalindustrien i 2022, da denne var urealistisk lav. Det følger DØRS' metode.

Beskæftigelsen for medicinalindustrien på kvartaler er dannet ved hjælp af registerudtræk for medicinalindustriens andel af den samlede industris lønmodtagerbeskæftigelse.

Stigningen i beskæftigelsen trods den stillestående private del af økonomien skyldes altovervejende, at forsyningssektoren har været rigtig hårdt ramt de sidste knap to år. De høje energipriser har betydet, at der er blevet skruet ned for varmen og dermed også for, hvor meget forsyningssektoren skal producere. Fjerner man også forsyningssektoren fra ligningen, får man et noget mere forklarligt billede.

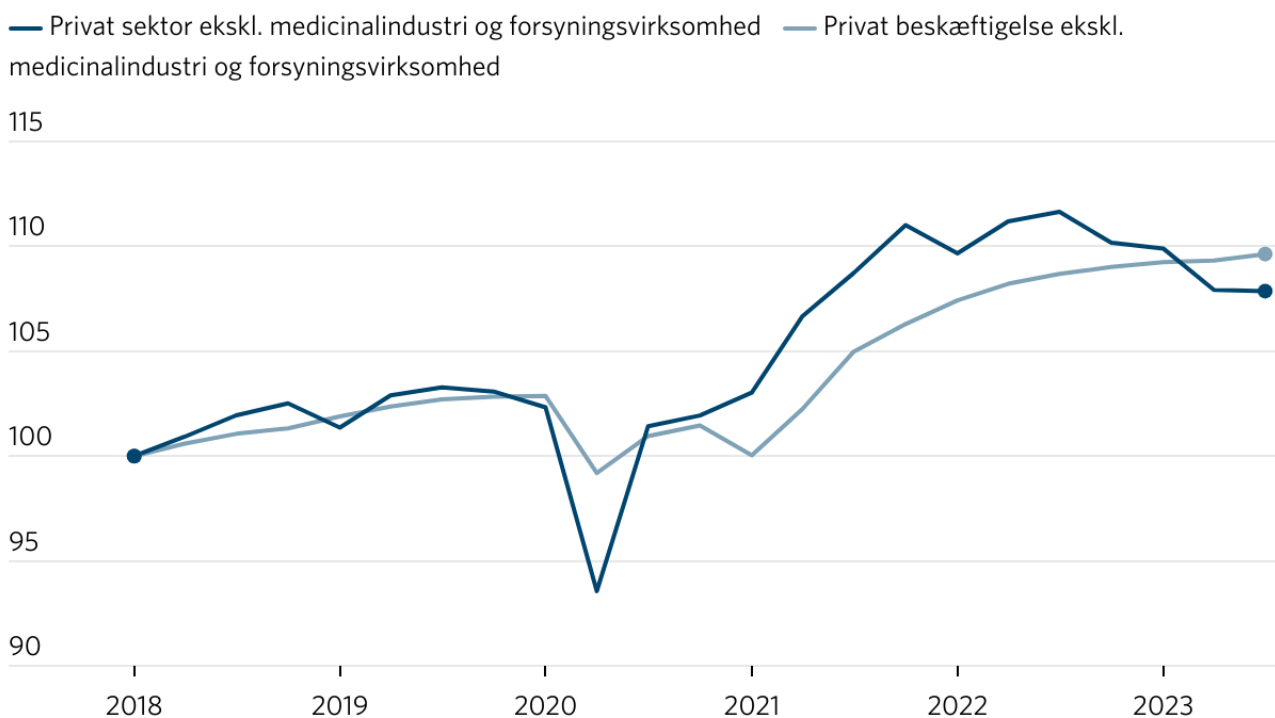
Figur 4 viser, at BVT i den private sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningssektoren omtrent er vokset lige så meget som beskæftigelsen. I 2021 og 2022 voksede aktiviteten hurtigere end beskæftigelsen, hvilket kan forklares med, at virksomhederne havde sværere ved at finde arbejdskraft, da nedlukningerne sluttede.

Først i 2. kvartal 2023 overhalede beskæftigelsen BVT. Forskellen mellem udviklingen i beskæftigelsen og i BVT er derfor meget lille, når man ser på den private sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningsvirksomhed, særligt når man holder den op mod de forskelle som fremgår af Figur 2 og 3

FIGUR 4

Beskæftigelsen har først overhalet BVT i 2023 i den private sektor ekskl. medicinalindustri og forsyningsvirksomhed

Figuren viser udviklingen i bruttoværditilæksten og beskæftigelsen i den private sektor eksklusive medicinalindustrien og forsyningsvirksomhed fra 1. kvartal 2018 til 3. kvartal 2023.

Anm.: Det bemærkes, at data bygger på et særudtræk fra Danmarks Statistik, som der er mere usikkerhed på end de normale udgivelser.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

Arbejdsmarkedet er fortsat stærkt, men lavere beskæftigelse må forventes

Der har været snak om *labour hoarding* i forbindelse med, at økonomien ekskl. medicinalindustrien var i tilbagegang, mens beskæftigelsen fortsat buldrede afsted. *Labour hoarding* betyder direkte oversat at hamstre arbejdskraft. Det kan virksomheder være tilbøjelige til, hvis de er meget bekymrede for ikke at kunne ansætte igen på et senere tidspunkt, eller hvis de er i tvivl om, hvorvidt en tilbagegang i deres ordrebøger er midlertidig eller permanent. Nogle virksomheder havde meget store problemer med at finde arbejdskraft efter coronanedlukningerne, og det kan stadig sidde i dem.

Ser man på den private sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningssektoren, er der dog ikke de store tegn på *labour hoarding*, jf. afsnittet ovenfor. I så fald ville det kun være meget svagt i 2. og 3. kvartal 2023, men her er det vigtigt at bemærke, at tallene stadig er meget foreløbige og kan revideres betydeligt.

Når beskæftigelsen har overhalet aktiviteten i den private sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningssektoren, så kunne det tyde på, at beskæftigelsen snart vil falde. Beskæftigelse og aktivitet i økonomien bør i et vist omfang følges ad. Det er helt normalt, at beskæftigelsen reagerer senere end aktiviteten. Vi kan nu se, at lønmodtagerbeskæftigelsen er begyndt at vokse i et langsommere tempo. Det indikerer, at beskæftigelsen er ved at toppe.

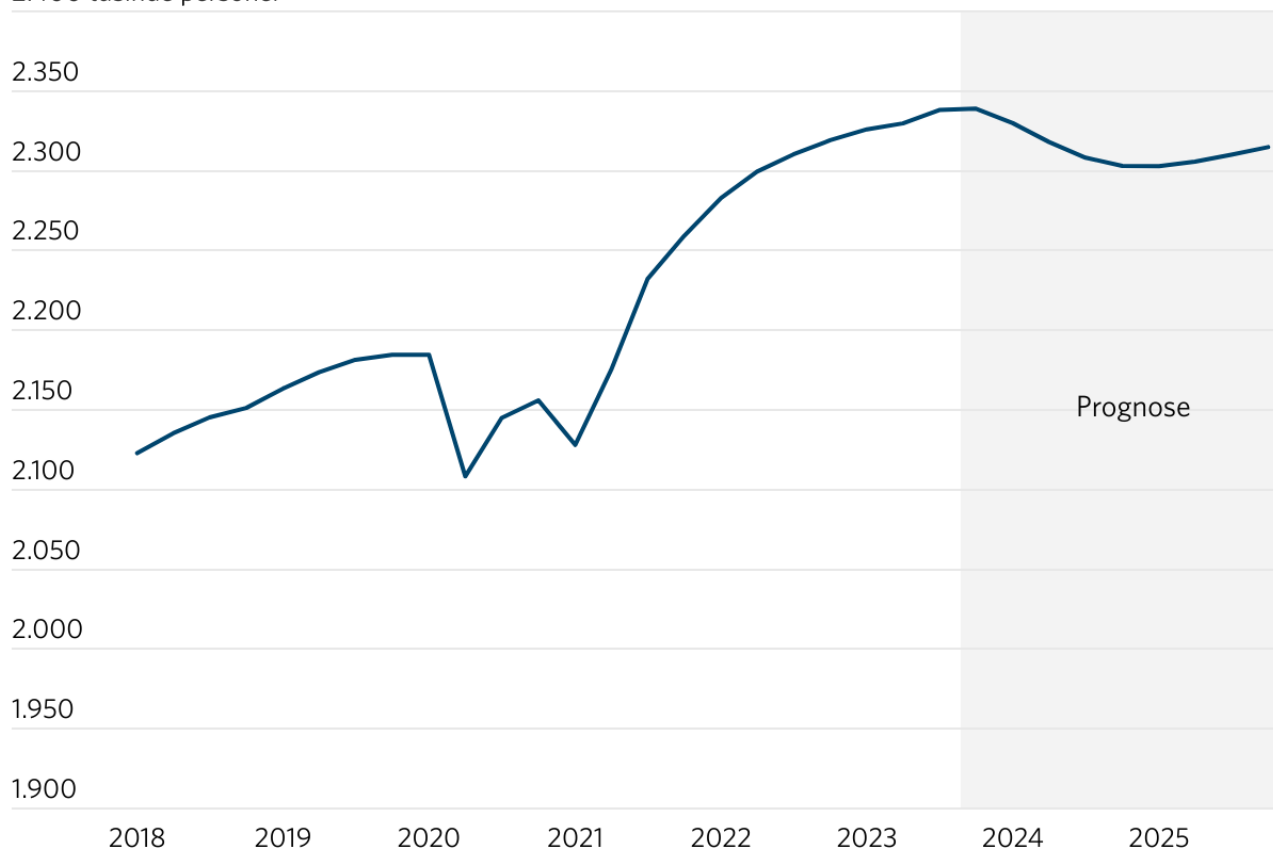
Når beskæftigelsen topper, bliver det på et rekordhøjt niveau, så trods et forventet fald i den private beskæftigelse på 35.000 personer fra 4. kvartal 2023 til 4. kvartal 2024, forventes den private beskæftigelse fortsat at være højere end før midten af 2022.

FIGUR 5

Den private beskæftigelse forventes at falde gennem 2024

Figuren viser den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse.

2.400 tusinde personer

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

Når beskæftigelsen er blevet så høj, skyldes det, at efterspørgslen på arbejdskraft har været højere end nogensinde. Fra efteråret 2022 begyndte efterspørgslen efter arbejdskraft at falde. Det kunne man se i manglen på arbejdskraft, der blev mindre; på antallet af opslåede stillinger, der faldt; og på antallet af fyringsvarsler, der steg svagt. Men faldet er bremset de senere måneder, og for nogle indikatorer er faldet vendt til en fornyet efterspørgsel efter arbejdskraft. Derfor forventer vi, at beskæftigelsen fortsat vil være høj i et historisk perspektiv, selvom den i prognosen forventes at falde i forhold til det nuværende rekordniveau.

Den stigende beskæftigelse har det seneste halvandet år fundet sted samtidig med stigende arbejdsløshed. Normalt går beskæftigelsen og arbejdsløsheden hver sin vej, således at flere arbejdsløse finder beskæftigelse, så beskæftigelsen øges, eller flere beskæftigede bliver fyrede, så der bliver flere

arbejdsløse. Men siden april 2022 er både arbejdsløshed og beskæftigelse steget. Det har medført, at arbejdsstyrken er blevet udvidet – både med tilrejt arbejdskraft, men også med personer, der hidtil har stået uden for arbejdsmarkedet. Samtidig har der fortsat været mange arbejdsløse, der er kommet i beskæftigelse.²

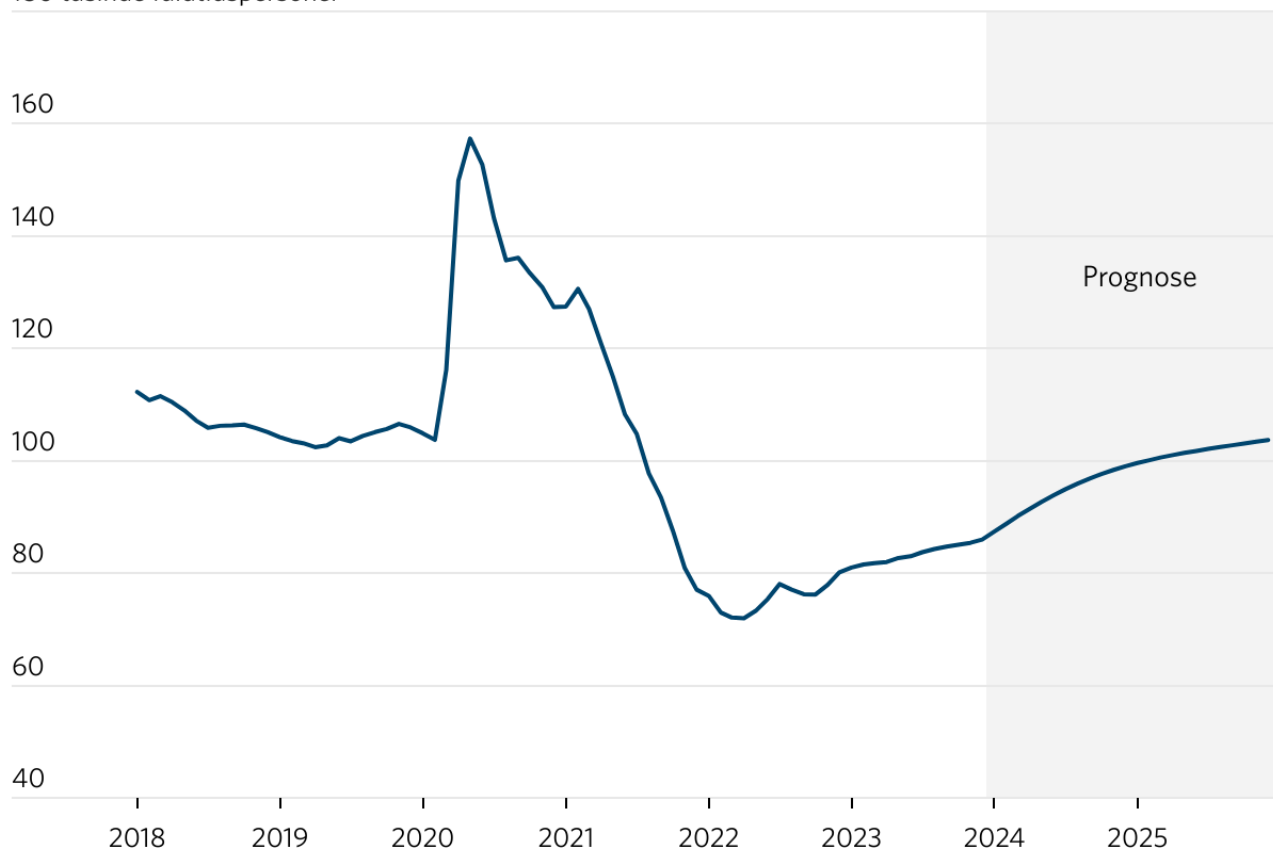
Stigningen i arbejdsløsheden ligner derfor mest af alt en form for normalisering til perioden før corona. AE forventer, at denne normalisering fortsætter i 2024 og 2025. Samtidig forventes tempoet at accelerere en smule, i takt med at beskæftigelsen forventeligt falder.

FIGUR 6

Bruttoledigheden forventes at normaliseres de kommende år

Figuren viser den månedlige udvikling i bruttoledigheden.

180 tusinde fuldtidspersoner

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

I takt med at bruttoledigheden er steget, er langtidsledigheden så småt fulgt med op. En person defineres som langtidsledig, når en ledig har været arbejdsløs i mindst 80 pct. af tiden i de seneste 12 måneder. I november 2023 var der 14.600 langtidsledige. Det forventes at stige til lige over 20.000 ved udgangen af 2025.

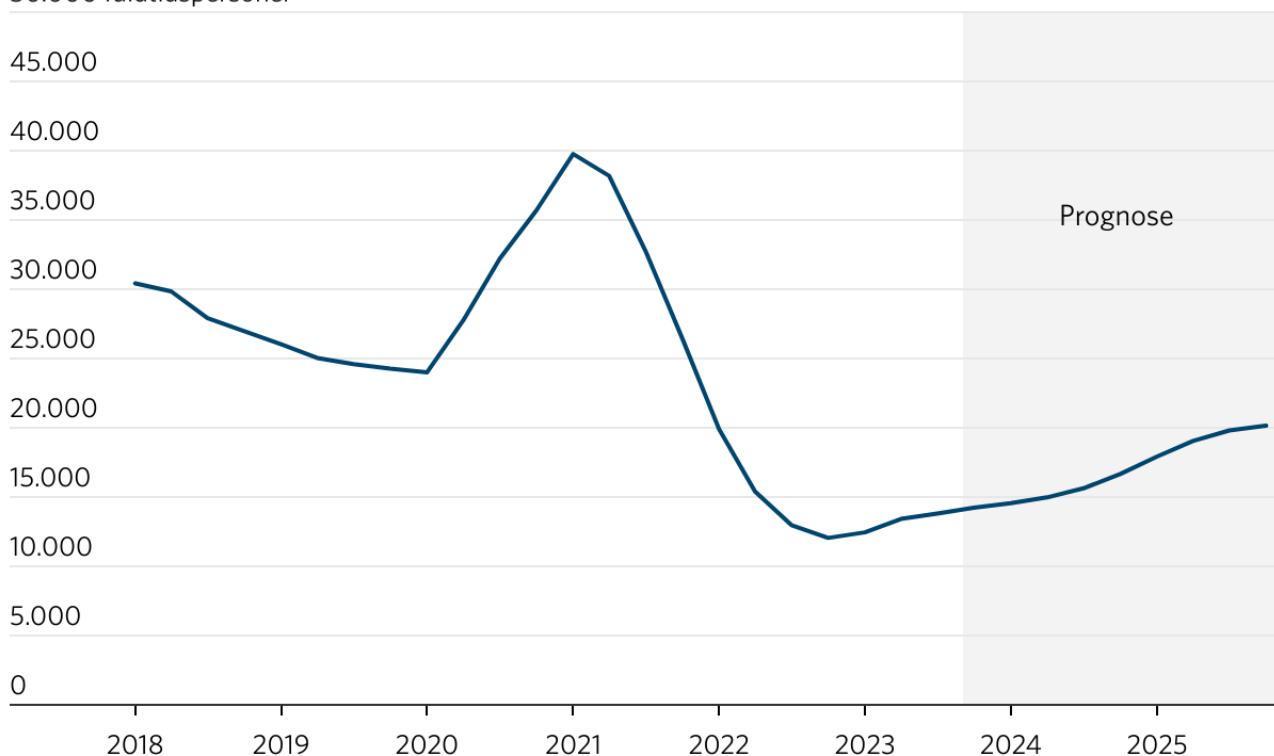
En betydelig del af stigningen i langtidsledigheden skyldes de ukrainere, der flygtede til Danmark efter Ruslands invasion af Ukraine. Ved årsskiftet til 2023 havde de været i Danmark længe nok til at indgå i langtidsledigheden, hvis de var arbejdsløse. Derfor har stigningen i langtidsledigheden blandt personer, der var bosiddende i Danmark før marts 2022, fortsat været begrænset.³

FIGUR 7

Langtidsledigheden forventes at stige svagt fra et historisk lavt niveau

Figuren viser udviklingen i langtidsledigheden fra 1. kvartal 2018 til 3. kvartal 2023, og den forventede udvikling i langtidsledigheden fra 4. kvartal 2023 til 4. kvartal 2025.

50.000 fuldtidspersoner

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Jobindsats og egne beregninger

Arbejdsmarkedet forventes altså at gå mod en mere normal tilstand de kommende år. Det vidner

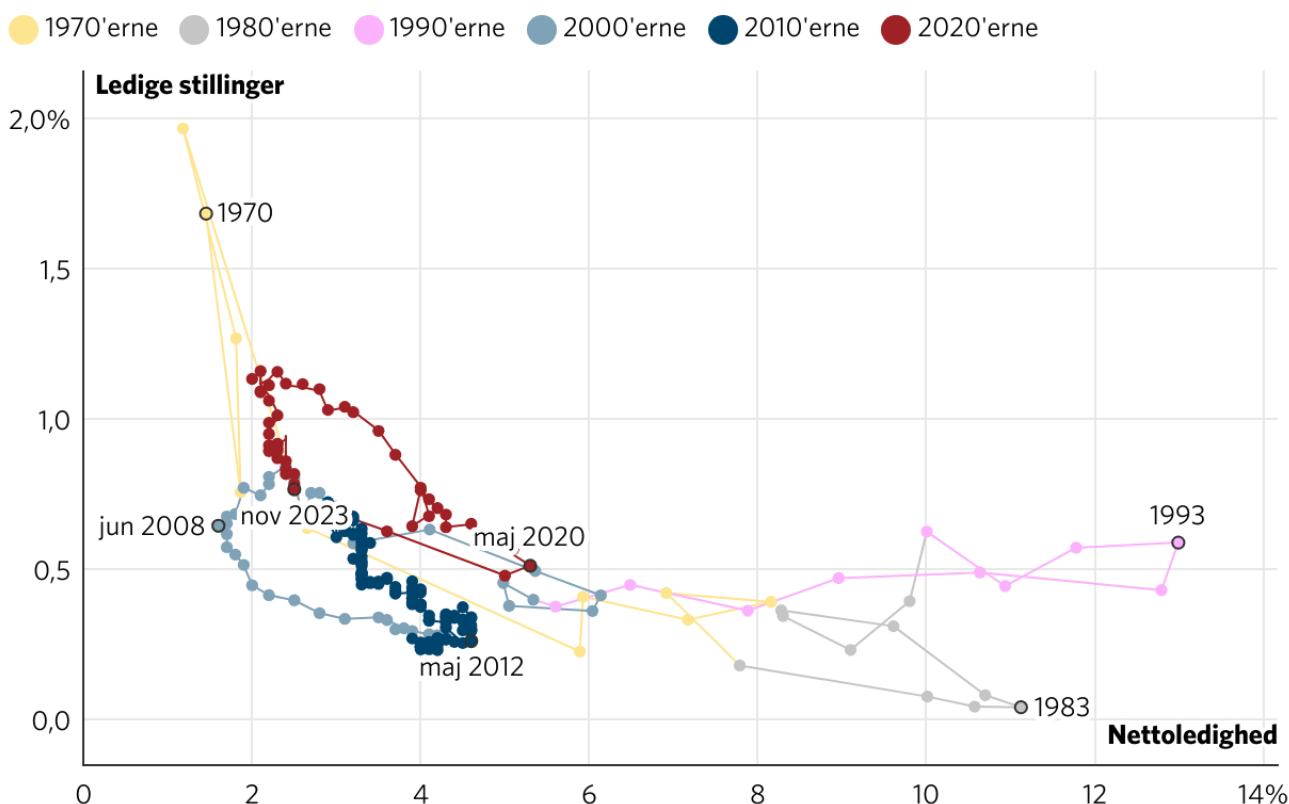
Beveridgekurven også om. Beveridgekurven beskriver forholdet mellem, hvor mange arbejdsløse der er, og hvor mange ledige stillinger der er. Samtidig beskriver Beveridgekurven effektiviteten af arbejdsmarkedet. Jo tættere arbejdsmarkedet befinder sig på ingen ledige stillinger og ingen arbejdsløse, des mere effektivt er arbejdsmarkedet til at få allokeret arbejdskraft derhen, hvor der er brug for den.

Under corona blev arbejdsmarkedet mindre effektivt, da der var langt flere ledige stillinger i forhold til arbejdsløse end normalt. Det er først omkring nu – snart fire år efter corona gjorde sit indtog i Danmark – at effektiviteten på arbejdsmarkedet er ved at have normaliseret sig. Bevægelsen i Beveridgekurven tyder dog på et begyndende konjunkturomslag – der bare går meget langsomt.

FIGUR 8

Beveridgekurven har normaliseret sig efter gentagne kriser

Beveridgekurven er sammenhængen mellem ledigheden og antallet af ledige stillinger. Sammenhængen rykkede sig opad under coronakrisen og er nu kommet ned igen.

Anm.: Angivet i pct. af arbejdsstyrken. Der er anvendt årsdata for 1970-2006 og sæsonkorrigerede månedsdata for 2007-2023.
Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik, Jobindsats mm.

Beveridgekurven

I løbet af en højkonjunktur bevæger økonomien sig typisk først lidt opad (flere stillingsopslag, uændret antal ledige) og dernæst skråt opad mod venstre (flere stillingsopslag, færre ledige). Det så vi f.eks. under opsvinget efter finanskrisen. I løbet af en lavkonjunktur bevæger økonomien sig først lidt nedad (færre stillingsopslag, uændret antal ledige) og dernæst skråt nedad mod højre (færre stillingsopslag, flere ledige). Det betyder, at økonomien under en hel konjunkturcyklus kører imod uret rundt om sin ligevægt.

Det seneste halvandet år har bevægelsen været svagt skråt nedad mod højre (færre stillingsopslag, lidt flere ledige). Det peger på et begyndende konjunkturomslag.

Den mest bemærkelsesværdige ændring i Beveridgekurven er, at kurven efter coronakrisen rykkede opad og først her over tre år senere er rykket hele vejen ned igen. Det betyder, at vi indtil nu for et givent antal ledige har haft flere ledige stillinger, end vi havde i 00'erne og 10'erne. Der skal med andre ord flere ledige stillinger til, før de ledige finder et passende jobmatch. Det er et tegn på, at virksomhedernes forsyningsproblemer skabte forskydninger i, hvilke virksomheder der efterspurgte mere arbejdskraft, så efterspørgslen passede dårligere til det arbejdskraftudbud, der var.

Forbrugerne har penge at bruge

Det stærke arbejdsmarked spiller ind på forbrugernes økonomi. Langt flere er kommet i beskæftigelse, og det øger den samlede indkomst i husholdningerne. Det har for nogen taget brodden af den voldsomme inflation i 2022, hvor realindkomsterne faldt markant. Forbrugerne har dog alligevel formået at øge deres opsparinger siden starten af 2022. Dermed udgjorde opsparingsoverskuddet i 3. kvartal 2023 knap 2 pct. af BNP, hvilket fremgår af Figur 9. Det står i skarp kontrast til tiden op til finanskrisen, hvor husholdningerne i stedet gældsatte sig.

Der er således massive opsparinger, der kan hjælpe forbrugerne med at opretholde forbruget, selv hvis arbejdsløsheden normaliseres i form af knap 20.000 flere arbejdsløse. Dertil kommer, at der i 2024 vil blive tilbagebetalt et milliardbeløb til husholdningerne som følge af de nye ejendomsvurderinger.

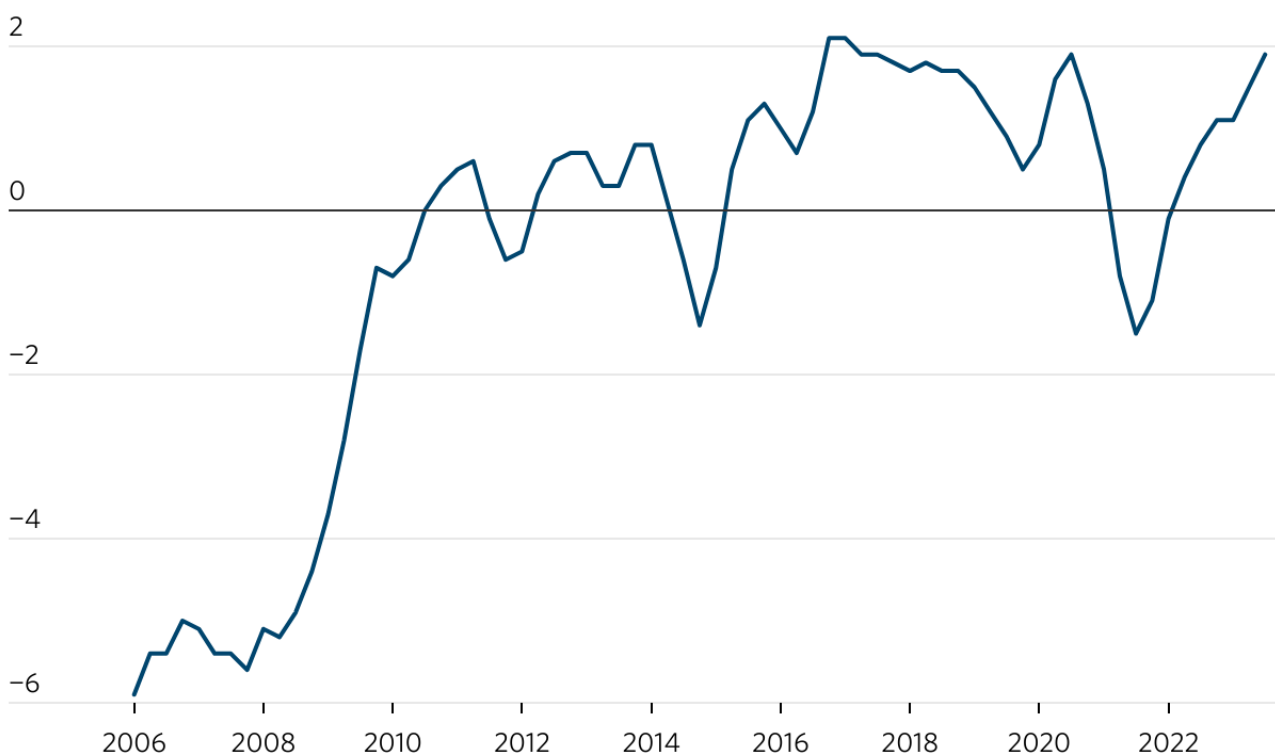
Forbrugerne vurderes dermed samlet set at være godt rustede. Der er naturligvis forskelle mellem forskellige befolkningsgrupper, hvor overførselsindkomstmodtagere har set deres købekraft blive slået tilbage til 2009-niveau, samtidig med at denne gruppe i mindre grad har en opsparing.

FIGUR 9

Opsparingsoverskuddet er stadig højt i husholdningerne

Figuren viser udviklingen i opsparingsoverskuddets andel af BNP fra 1. kvartal 2006 til 3. kvartal 2023.

— Husholdningers og NPISH's nettofordringserhvervelse

Anm.: Der ses på en fire kvartalers løbende sum af husholdningernes (inkl. NPISH) nettofordringserhvervelse i forhold til en fire kvartalers løbende sum af BNP. Data er sæsonkorrigeret.

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE pba. Danmarks Statistik

Udover et tilbageslag i beskæftigelsen kan husholdningerne også blive ramt af de højere renter samt boligmarkedet. De høje renter vil give husholdninger øgede renteudgifter, f.eks. på boliglån, men som nævnt har de også store opsparinger, der dermed vil give flere renteindtægter.

De højere renter har også medført lavere boligpriser, om end skiftet til de nye ejendomsvurderinger har givet visse huse og lejligheder et prishop i slutningen af 2023. Boligmarkedet skal her i starten af 2024 tilpasse sig de nye ejendomsvurderinger. Det vil – særligt for ejerlejlighedsmarkedet – betyde lavere priser.

Et yderligere tilbageslag for boligmarkedet kan betyde noget for, hvor mange penge husholdningerne vil bruge. Det har tidligere været sådan, at når friværdierne er mindsket, så har husholdningerne også mindsket deres forbrug. Denne sammenhæng vil denne gang nok blive dæmpet af, at husholdningerne har så store opsparinger, og at boligpriserne fortsat er højere end for bare et par år siden. Dertil er det vigtigt at huske, at forskellige dele af landet og forskellige boligtyper rammes forskelligt af de nye ejendomsvurderinger, og dermed vil have forskellige priseffekter heraf.

Store forskelle i de forskellige dele af økonomien

Som nævnt har medicinalindustrien buldret afsted de seneste år, mens den øvrige økonomi har udviklet sig noget mere svagt. Det gælder også den øvrige industri, hvor produktionsindekset viser, at der har været faldende aktivitet omtrent siden midten af 2022. Det skyldes blandt andet de stigende renter, der har fået investeringerne til at falde – både i Danmark og i udlandet. Samlet set trækker medicinalindustrien så meget op i den samlede industri, at udviklingen fortsat forventes at være positiv.

Bygge- og anlægssektoren er også blevet ramt af de stigende renter. Det har betydet, at boliginvesteringerne er faldet betydeligt, hvilket naturligvis påvirker byggeriet. Med de nye boligskatte på plads – og den bølge af ejerskifter, der var op til årsskiftet, må man forvente, at boliginvesteringerne efterhånden har ramt bunden, hvilket er godt for bygge- og anlægssektoren. Ligeledes har stormfloder og storme i efteråret 2023 og vinteren 2023/2024 givet anledning til mere aktivitet i sektoren. Dertil kommer fortsatte investeringer i den grønne omstilling, der skal anlægges, Femernforbindelsen og projekter fra Infrastrukturaftalen, der påbegyndes de kommende år. Derfor forventes der fortsat at være en større end normalt aktivitet i sektoren.

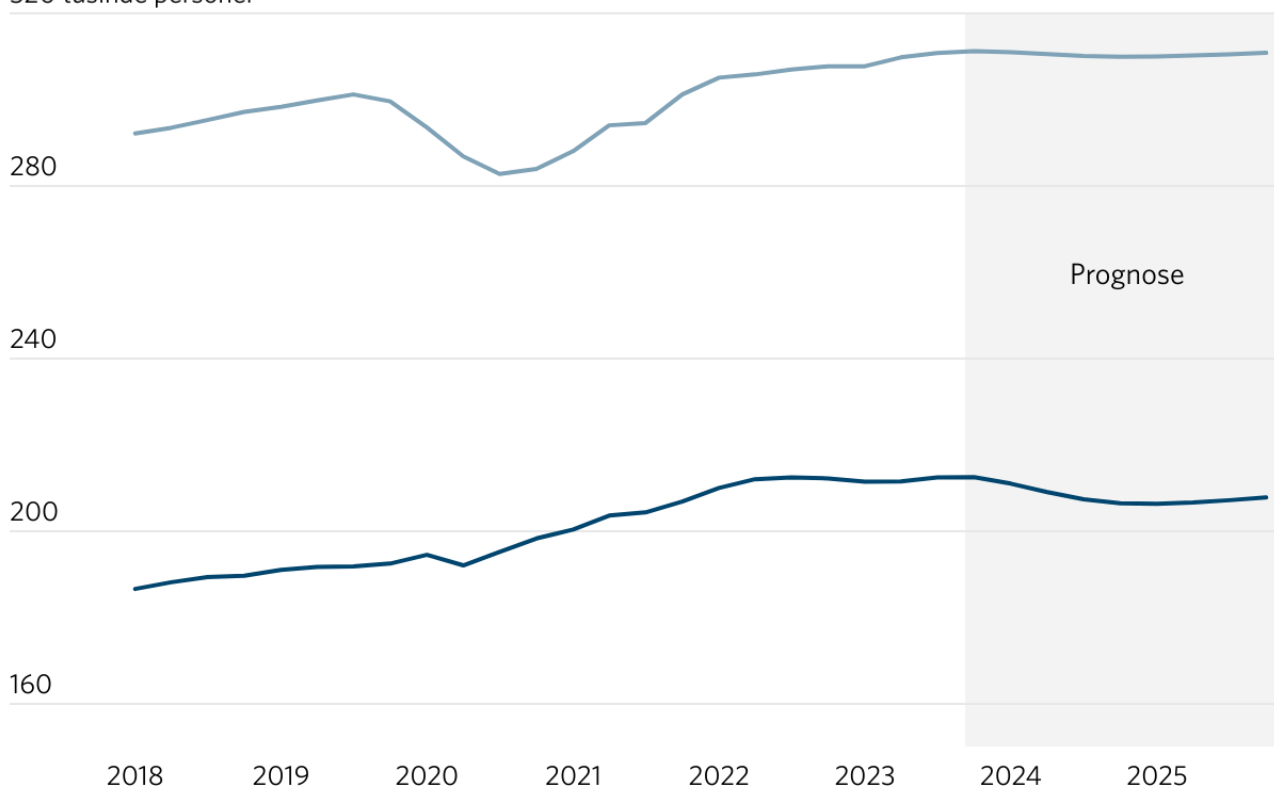
FIGUR 10

Beskæftigelsen i industri samt bygge og anlæg

Figuren viser den kvartalsvise udvikling i den private beskæftigelse fordelt på brancher.

— Bygge og anlæg — Industri

320 tusinde personer

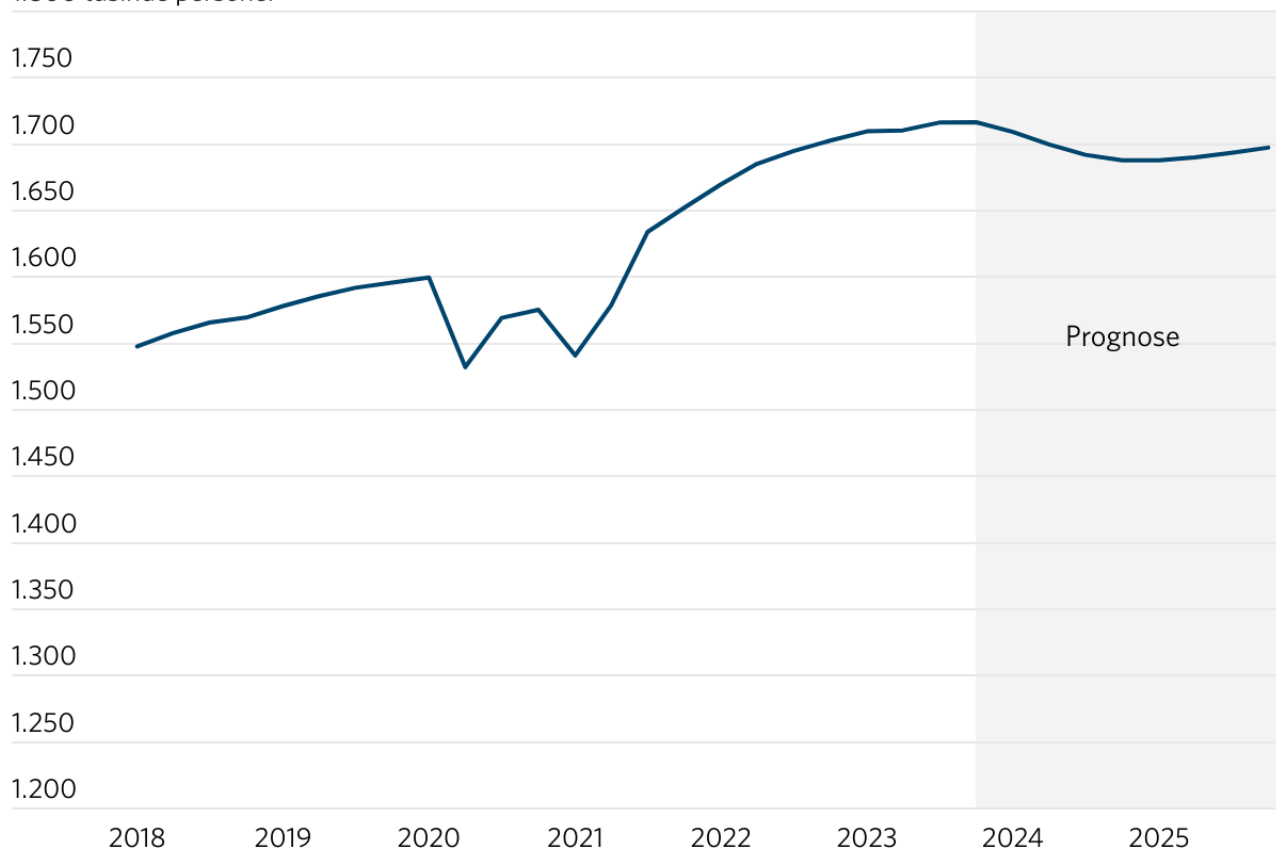
Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd (AE) • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

FIGUR 11

Beskæftigelsen i private serviceerhverv

Figuren viser den kvartalsvise udvikling i beskæftigelsen i den private servicesektor.

1.800 tusinde personer

Grafik: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

Den private servicesektor er den største branche i økonomien. Den udgør lidt over halvdelen af både værditilvæksten og beskæftigelsen i økonomien. Derfor sker der naturligvis også en masse modsatrettede ting i den. De højere renter har betydet færre investeringer, og det påvirker også investeringer i forskning. Samtidig påvirker det de servicebrancher, der leverer til andre brancher, der er ramt af rentestigningerne.

Tjenesteforbruget er fortsat stigende efter, at det blev hårdt ramt under corona. Samtidig ser vi et skift i efterspørgslen fra varer over mod tjenester, der gør, at både detailhandlen og transportbranchen rammes. Omvendt er der samtidig en bevægelse over mod onlinehandel, der kræver mere transport. Den samlede private servicebranche forventes at være stabil det kommende år, hvorefter væksten ventes at vende tilbage.

TABEL 2

Prognose for brancheopdelt beskæftigelse

Tabellen viser den årlige ændring i beskæftigelsen i 1.000 personer. De grå år er prognoseår, da der pt. kun er data til og med 3. kvartal 2023.

	2022	2023	2024	2025
Bygge og anlæg	7,9	0,3	-3,5	-1,5
Industri	11,9	3,5	0,5	0,0
Service	86,7	25,1	-16,0	-5,0

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

Økonomien er stadig sund, men skal tilpasse sig ny situation

Økonomien er inde i en tilpasningsfase karakteriseret ved mere normal inflation, højere renter og et meget stærkt arbejdsmarked.

Først den høje inflation og siden de højere renter har resulteret i en privat sektor ekskl. medicinalindustrien og forsyningssektoren, der har været i tilbagegang siden midten af 2022. Samtidig er medicinalindustrien buldret derudaf.

Grundlæggende er dansk økonomi stadig sund og står med et enormt godt udgangspunkt for en periode med lavere, men stadig positiv vækst. Beskæftigelsen har igen i 2023 slået rekorder, mens de offentlige finanser fortsætter med at være sunde og positive.

Det kommende års tid vil beskæftigelsen formentlig falde med flere arbejdsløse til følge. Her bliver det særlig vigtigt at få bibeholdt tilknytningen til arbejdsmarkedet for alle dem, der ikke var en del af det inden opsvinget.

Prognosens datamateriale er til og med 18. januar 2024.

Bilag

BILAGSTABEL 1

Prognose for forsyningsbalancen

Tabellen viser realvækst i procent. De grå år er prognoseår, da der pt. kun er data til og med 3. kvartal 2023.

	2022	2023	2024	2025
BNP	2,7	0,8	1,3	1,6
Indenlandsk efterspørgsel	-0,3	-2,0	0,8	1,8
Privat forbrug	-1,4	0,6	1,7	1,7
Offentligt forbrug	-2,8	-0,3	2,2	1,9
Boliginvesteringer	-8,5	-9,9	-1,6	1,7
Erhvervsinvesteringer	9,4	-0,1	-2,5	1,9
Lagre mv. (vækstbidrag)	0,4	-1,6	-0,1	0,0
Eksport af varer og tjenester	10,8	10,3	3,7	1,8
Import af varer og tjenester	6,5	7,8	3,2	2,1

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

BILAGSTABEL 2

Prognose for arbejdsmarkedet

Tabellen viser den årlige ændring i 1.000 personer. De grå år er prognoseår, da der pt. kun er data til og med 3. kvartal 2023.

	2022	2023	2024	2025
Samlet beskæftigelse	116,0	38,5	-15,4	-5,4
Privat beskæftigelse	104,3	30,3	-18,4	-6,4
Bruttoledighed	-30,3	7,8	10,5	7,9

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger

BILAGSTABEL 3

Prognose for øvrige nøgletal

Tabellen viser den faktiske udvikling samt skøn. De grå år er prognoseår, da der pt. kun er data til og med 3. kvartal 2023.

	2022	2023	2024	2025
Offentlig saldo (mia. kr.)	95	79	45	25
Offentlig saldo (procent af BNP)	5,0	2,8	1,6	0,9
Ændring i forbrugerprisindekset (procent)	7,7	3,3	2,0	2,1
Ændring i boligpriserne (procent)	-0,2	0,1	1,0	-1,0

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger.

BILAGSTABEL 4

Prognose for brancheopdelt BVT

Tabellen viser realvækst i procent. De grå år er prognoseår, da der pt. kun er data til og med 3. kvartal 2023.

	2022	2023	2024	2025
Bygge og anlæg	0,6	-4,0	-2,5	1,5
Industri	17,3	8,2	0,0	2,5
Privat service	3,5	0,0	0,1	1,6

Tabel: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik og egne beregninger.

-
- [1 www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml](http://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/nyt/NytHtml)
 - [2 www.ae.dk/analyse/2023-11-danmark-bedst-i-eu-til-at-faa-ledige-i-job](http://www.ae.dk/analyse/2023-11-danmark-bedst-i-eu-til-at-faa-ledige-i-job)
 - [3 www.ae.dk/analyse/2023-09-stigende-langtidsledighed-er-drevet-af-ukrainere](http://www.ae.dk/analyse/2023-09-stigende-langtidsledighed-er-drevet-af-ukrainere)